

REDACȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 28

ABONAMENTUL
pentru Austro-Ungaria:
pe un an 20 cor.
pe 6 luni 16 cor.
pe 3 luni 8 cor.
pe o lună 2 cor.

Nr. de Distribuție pe an 4 cor.
Pentru România și străinătate pe an
40 franci.

Manuscrisurile nu se înapoiază.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 28

INSERTIUNILE:
de un an garanta: pentru două la
trei; de două ori la trei; a treia
oară 5 b de fiecare publicație.

Adăptamentele, cărți și teacuri,
altele sunt a se plăti înainte în Arad.

Rețeta pentru oră și comitate
Scrisori solicitate nu se primesc.

EMIGRĂRILE.

(*) Pe când căpeteniile politice maghiare duc o aprigă luptă de rezistență pasivă, dar de abandonarea pretențiilor naționale în armata comună nu vor să știe, p'atunci în țară emigrările continuă a face ravagii colosale. Astfel numai în luna *Aprilie* și-au scos pasaport 15.525 persoane. Dintre acestea 15.106 cu scop și drept de *emigrare* și anume 12.229 în America ear restul în România (cei din Ardeal), Germania (Germanii de dincolo de Dunăre) și alte state din Europa.

Conform datelor culese de oficiul statistic, din *Ungaria* propriu zisă au emigrat 10.257, cu pasaport, 492 fără pasaport; din *Croația și Slavonia* au emigrat 3255 persoane.

Din totalitate celor emigrați 30%, au fost *Unguri*, ear comitatul din care au emigrat mai mulți a fost *Torontalul* (au plecat în America 630.)

Și cu toate acestea nu se găsește nici un partid ori măcar un bărbat politic de țară maghiar, care să zică: lăsam toate la o parte și facem program de guvernare, ne apucăm să lecuim această plagă și gravă și rușinoasă de pe corpul țării. Gravă, pentru-că este o colosală pierdere când se duc atâtea brațe muncitoare, producătoare, și din cale afară este rușinos ca într-o țară cu atâta pământ fertil, cu populație atât de rară, să se dea un contingent așa de mare în ce privesc emigrările. După Italia și Germania, Ungaria dă adevărat cel mai mare număr de emigranți în America.

Mai e apoi de observat, că în Italia și Germania sporul populației e incomparabil mai mare decât în Ungaria și o parte însemnată a emigranților d'acolo sunt din pătura mai inteligentă: medici, ingineri, artiști cari și dacă se duc în America, întăresc acolo centrele lor naționale, câștigă bani mulți și se întorc bogăți în patrie, — pe când din Ungaria se duce așa zisa *talpa țării*, adevărat țărăniștea, care în lipsă de cultură, se perde pe acolo, ajunge în mizerie și numai un mic procent se ridică la stare mai bună. Cât despre numărul celor cari se întorc acasă, e mic de tot, și cei mai mulți sosesc într-o stare, încât să-i plângi de milă.

Incontestabil, că pentru toate acestea sunt de vină guvernele liberale cari s'au succedat la putere în deceniile din urmă, cari pentru a se menține la cârmă și a beneficia de situația lor, nu și-au bătut capul

cu studiarea acestui mare rău economic al țării, ci dincontră: au tolerat și creat situații cari așa zicând au *promovat încă emigrările în massă*. Destrăbălarea administrației, incelineala și scumpetea justiției, precum și detestabila exploatare exercitată de favoriții puterii asupra bietului popor sunt adică în primul rând cauza nemai pomenitei emigrări.

Și chiar dacă s'a gândit cineva la lecuirea răului, a venit numai cu paliative: Széll ingreunase chestia pasepoartelor, ear Tisza îndreptase pe emigranți spre portul Fiume. . . Parcă-i mare treabă dacă ei pleacă în lume sub stindardul unguresc, ori per fără urme!

Deputatul Semadam, ce-i drept, a adus, mai zilele trecute, în Dietă chestia, pe care a studiat-o conștiincios. . . Ei, dar «părinții patriei» sunt în mare fierbere acum, n'au vreme pentru a se ocupa cu chestia de felul acesta. Ei sunt preocupați de steag și comandă ungurească în armată. . .

Parcă-i mai important să poți comanda, decât să ai cui comanda. Teamă ne este anume, că până s'ajungă să aibă comanda ungurească, în țară o să rămână numai cu Kazarit!

Sărbările dela Sibiu. după informațiile particulare ce primim, au fost o splendidă manifestațiune a geniului românesc. Iubileul Reuniunii române de muzică și cântări a trecut mult peste hotarul unei sărbători locale. Reuniunea aceasta a fost adică întemeiată și condusă de bărbați a căror activitate s'a resimțit asupra întregii vieți românești din patrie, ba ea ni-a câștigat einste și în regatul României, unde concertase înainte cu zece ani cu atâta succes.

Întreg programul s'a executat în mijlocul unui entusiasm mare. Telegramme de felicitări au sosit din toate părțile și îndeosebi marelui nostru maestru George Dima i-s'au făcut mari manifestațiuni de simpatie.

Așteptăm dela corespondentul nostru raportul amănunțit.

Kossuthiștii în Banat Contele Apponyi, cunoscut în Banat, mai ales între Nemți, ca „opositional-moderat“, scrie în „Temesvári Hirlap“ dela Rusaliile apusene un articol în care anunță că va veni săptămâna viitoare să organizeze în Banat partidul kossuthist.

Ziarele kossuthiste dau o mare importanță acestui fapt și speră că îndeosebi pe Nemți să-i convertească la cea mai nouă confesie politică a contelui Apponyi.

DIN ROMANIA.

M. Sa Regele a plecat la Sigmaringen spre a azista la ceremonia înmormântării rămășițelor pământești ale Augustului Său frate Principele Leopold.

A. S. R. Principele Ferdinand al României va pleca la Berlin direct dela Sigmaringen.

Sedința Camerei dela 6 Iunie. Dl Ion Lahovari depune proiectul de lege prin care ministerul de domenii este autorizat a respinge toate cererile ce se fac pentru concesiuni de terenuri petrolifere ale Statului, până ce se vor face noul studii.

Sunt o mulțime de cereri, zică d-sa, cari stau nerezolvate și cari tind să obțină cele mai frumoase locuri ale Statului.

Cere urgenta care se admite.

Declarațiunile primului ministru Cantacuzino. Eată declarațiunile făcute în Senat de primul-ministru în privința intențiilor guvernului, asupra terenurilor petrolifere, drept răspuns la interpelarea d-lui Sturdza:

«Guvernul își propune să alcătuiască un program în privința exploatarei terenurilor petrolifere ale Statului.

«Acest program va prevedea:

1. Pastrarea pe seama Statului a unei porțiuni din aceste terenuri ca o rezervă pentru viitor;

2. Evitarea de a se crea un monopol al exploatarei;

3. Statul își rezervă pe seama sa construcția și exploatarea mijloacelor pentru transportul petrolului; ca pipe-line, cai ferate, etc.

De-ocamdată chestia ori-cărei concesiuni a terenurilor petrolifere se amână pentru un timp mai oportun, până când programul întreg va fi alcătuit.

Aceste declarațiuni au fost primite cu aplauze de o parte a majorității Senatului și de unanimele aplauze aprobatoare ale minorității național-liberale din Senat.

Evenimentele din Norvegia.

Stockholm, 10 Iunie. Se afirmă din isvor sigur că *Svedia n'are să forțeze pe Norvegieni la susținerea uniunii*. Este probabil, că regele Oscar nu va împlini cererea *Storthingului* de a numi un principe șvedian pe tronul norvegian. Tot cu mai multă siguranță se afirmă, că în cazul acesta norvegianii vor oferi tronul principelui danez *Valdemar*. În Stockholm însă sunt convinși că prințul danez n'are să primească tronul și Norvegiei peste tot nu-i va fi ușor a găsi rege. *Este sigur că consiliul destat șvedian ce se va ținea în 20 Iunie se va învoi la desfacerea de Norvegia.*

Numai atunci ne îmbrăcăm ieftine și bine, dacă materia pentru haine bărbătești o cumpărăm din magazinul de postavuri KIZ materie pentru un costum întreg din postav de lână curată, negru și colorat fl. 6—30.

o o o IN PROVINCIE se TRIMET MUSTRE o o o
LEICHER și FLEISCHER.
o o o ARAD, Szabadságtér 17 — PÉCS, Király u 1 o o o

Presă bulgară și succesul României.

Cu privire la aplanarea conflictului româno-turc, ziarele bulgare publică următoarele:

„*Vecerna Posta*.“ „Singele rece cu care Europa a privit conflictul româno-turc se explică prin faptul că România nu este un factor în chestiunea macedoneană. Aceasta nu înseamnă însă că România nu are însemnătate ca Stat în peninsula. În cazul unei schimbări teritoriale în peninsula, România s'ar amesteca energic și mai cu seamă noi bulgarilor avem motive să nu uităm această împrejurare. Cu toate acestea este evident, că cu toată propaganda ei condusă energic și cu măiestrie, cu toate jertfele financiare însemnate pentru cauza ei cultură în Turcia, România nu a dobândit importanța unui factor în chestiunea macedoneană și nu va căpăta asemenea importanță.

O altă caracteristică a conflictului româno-turc este purtarea energică a României. Această politică îndrăznească este tradițională României. Regele Carol vizitând pe Sultana ca Prințipe a refuzat de a se pune pe un scaun inferior și s'a pus pe canapea alături cu Sultana. S'a spus atunci: Carol I este Hohenzollern și nu poate sta mai jos de cât Sultana. Dar Prințul Ferdinand, care este neamul Bourbonilor la Tarigrad a manifestat calitatea sa de vasal, prin cunoscutele maniere rușinoase de rob, cari au indignat Europa. În relațiile noastre cu Turcia sunt angajate interese vitale, pe cari nu le are România și ni-se impune mai multă băgare de seamă în conducerea acestor raporturi. Dor oare moliciunea noastră față de Turcia nu ajunge la extrem, adică până la frică?

Mai este încă un învățămînt pe care îl deducem din acest conflict.

România a găsit simpatie pe lângă toate Puterile mari și un ajutor eficace din partea unora din ele, cari au luat asupra lor cauza ei. Putem noi oare conta pe un asemenea sprijin în cazul unui conflict între Sofia și Tarigrad? Un șir de fapte dovedesc contrariul.

Prin politica sa metodică clară și durabilă, România a câștigat în Europa unele sprijine, pe care dinsa poate conta. Noi însă n'am ajuns încă la un asemenea rezultat. Aceasta se datorește politicii spiritului neconstant și neliniștit al Prințului Ferdinand, care nu este nici destul de îmbărbătat pentru a urmări o politică în linie dreaptă, nici destul de dibaciu spre a urma o linie în zig-zag fără risicul de a rupe gîtul Bulgariei!...

Scene din război.

Carnetul aghiotantului marelui duce Boris.

I.

Vineri 26 Martie 1904. — Zi de ploaie și de vânt. Trenul nostru la care s'a atașat vre-o douăzeci de furgoaie goale, înaintează încet, și trece cu cel mult zece verste pe ceas, pe piezuri puțin sigure, tăiate de ape.

După amiază, pe o ploaie răpăitoare trecem prin regiunea muntoasă care se întinde între Ta-Ce-Kiao și Vafundian.

Puhoalele cari se năpustesc în rîpe înecă părțile joase ale văilor, le prefac în adevărate lacuri. Gârlele acestea ieșite din albia lor, rostogolesc cu furie ape mocirloase pe sub slabele poduri ale drumului de fier.

Când am ajuns la Vafundian am aflat că podul de fier, pe care trecusem cu băgare de seamă cu un sfert de ceas mai înainte, fusese luat de valuri. Va trebui mai multe zile pentru a restabili circulația.

Port Arthur, Sâmbătă 27 Martie. — În lipsa noastră flota admirailului Togo n'a dat semn de viață și în Port-Arthur e liniște. Este ajunul Paștelor. La zece ceasuri și jumătate seara, ne ducem toți pe bordul lui *Petropavlosc* să ascultăm liturgia miezului nopții. Trebuie să sperăm că japonezii au să lase pe marinarii ruși în pace în zilele acestea de sărbătoare.

Toate măsurile au fost luate pentru a respinge pe dușman dacă s'ar arăta. Amiralul Macaroff petrece noaptea pe bordul unui crucișetor care se află în rada exterioară, pe când mai multe torpiloare crucisează în larg, pândind apropierea flotei japoneze.

Proiectarea electrice puternice crucisează continuu focurile lor inchizitoare de partea orizontului. Parcă ar fi bariere luminoase mișcătoare cari ocrotesc intrarea în rada.

Petropavlosc este tot în același loc, legat de cheu, lângă *Cesar evci*. Intunerecul dă acestor două colosuri forme fantastice.

Din pricina lipsei totale de lumină mergeam pe dibuite până la intrarea scării care duce la locul dintre cele două poduri.

Aci, suntem uluiți de odată de un potop de lumină. Mai multe sute de mateloți sunt aliniați, ținând fie-care în mână câte o luminare de ceară aprinsă.

Oamenii echipajului și-au făcut pentru împrejurare toaleta de zile mari și au îmbrăcat uniforma lor cea mai bună.

Câți-va dintre dâșii poartă cu mândrie pe piept crucea Sf. George, pe care au primit-o pentru vitejia de care au dat dovezi în cea din urmă bataie navală.

Preotul sosește, cântecile încep.

Cel doi mari duși, comandantul vasului și toți oficerii, în mare ținută, se grupează împrejurul altarului. Găurile pe unde se bagă tunurile sunt hermetic închise ca să nu deștepte băgarea de seamă a dușmanului. Nu trece mușt și căldura și lipsa de aer ajung așa de apăsătoare în cât multora le vine rău.

Popa slujește, fără să se sinchisească de căldură, cu glasul lui fumos răsunător, și marinarii cari fac pe dascălii și pe paracliserul repetă în cor: *Kristos Voskres*, adică „Hristos a înviat din morți“.

După binecuvântarea finală trecem în salonul amiralului, unde este pregătit supeul de Paște; oficerii sunt preocupați însă și abia gustă din mâncările de carne rece și din prăjituri. Este abia ora unu de dimineață și bubuitul tunului poate încă să s'audă. Așa că n'a fost îndemn în seara aceea.

Liturgia aceasta de Paște avea ceva jalnic. Multora dintre noi a făcut efectul unei înmormântări.

Port-Arthur, Duminică 28 Martie. — Nimic n'a rupt tăcerea nopții. Din zori de zi stratele Portului-Arthur au luat un aer de sărbătoare. Oficerii, amployații, în uniforme brodate, se duc să felicite pe superiori lor ierarhici cu ocazia Paștelor. Birjile au să facă afaceri bune azi.

După amiază, bande de mateloți voioși străbat stratele căutând câte o cârciumă unde să bea rachiu și de unde nu au să iasă de cât împleticindu-se.

Din cei 8000 de marinari ai escadrei numai câte-va sute au primit voia să se dea jos pe uscat. Timpurile sunt prea serioase pentru ca echipajele să plece după petreceri.

Amiralul Makaroff vine să facă vizită marelui duce. Este și el de părere că flota japoneză nu va întârzia a se arăta iar.

Port-Arthur, Luni 29 Martie. — De dimineață escadra rusească iese din Port-Arthur ca să manevreze în rada de afară. Fînd-că este vreme foarte frumoasă ne suim pe *Zolotaia Gora* sau *Muntele de aur*, ca să vedem mai bine mișcările bastimentelor de război.

Cu un ochian de apropiere, se deosebește foarte bine la orizont cuirasatele *Petropavlosc*, *Sebastopol*, *Bobieta* și *Peresviet*, cum și cruciștoarele *Aseold*, *Novic* și *Diana*, și încă vre-o 15 torpiloare.

E puțin lucru, dacă comparăm cu forțele acestea cele 22 unități de luptă și cele 60 torpiloare ale flotei lui Togo.

Muntele de aur se înalță la peste 400 picioare d'asupra mării. Ceva mai jos de bateria de sus, se găsește stația semaforilor.

Fînd-că aerul este foarte limpede se vede foarte lămurit forturile construite pe munții *Coada Tigrului*, vasele umplute cu materii arzătoare oprite la intrarea în rada și la picioarele noastre, despre răsărit, basinelul portului și tot orașul vechiu.

Ofițerul de artilerie care comanda bateria ne explică tirul diferitelor piese și eficacitatea lor pentru apărarea radei.

De desubtul acestor havane de asediu, la jumătate înălțimea muntelui, se găsește faimoasa baterie electrică, armată cu tunuri măsurate, așa de temut de vasele japoneze din pricina tirului său care bate la 10 verste și chiar mai departe.

Mai de multe ori, flota japoneză și-a concentrat focul pe bateria aceasta, fără să isbu-

tească s'o nimicească, însă urmele obuzelor se văd prin prejur.

Mai înainte de a cobori muntele, marea duce întră ca să ia o ceașcă de ceai în locuința ofițerilor. Ofițerii astia au un serviciu prea greu de două luni încoace, fiind zi și noapte cu ochii deschiși.

Războiul ruso-japonez.

Capitanul austriac de fregată, Gustav Edler von Beer, vorbind de lupta dela Ciushimo arată că *Rojdestvensky* credea că Togo, cu flota japoneză, se află lângă țărmul Japoniei, de aceea a așezat vasele sale cele mai puternice la aripa dreaptă (răsăriteană), la mijloc vasul atelier, vasele de transport și vasele flotei voluntare, iar la aripa stîngă (apuseană) vasele mai slabe. Și Togo era tocmai în fața aripei apusene! Togo a atacat flota rusească la partea ei cea mai slabă deci ca și cum ar fi luat o armată de uscat pe la spate! Dintre vasele cele puternice ale Rușilor, vasul admiral care se afla în fruntea aripei drepte, singur, a putut ținea piept Japonezilor, dar' acestia cu tunurile lor bine îndreptate, l'au silit să amuțască și pe acesta. Bubuitul tunurilor a atras escadra japoneză de lângă țărmul Japoniei, după ce lupta se prefăcuse în vîlmășală spre paguba cea mare a Rușilor. Înainte de apusul soarelui patru vase rusești erau la fund, ear celelalte stricate rău de tot. Noaptea și-n dimineața lui 28 torpiloarele au scufundat o mulțime de vase. Se pare că marinarii de pe vasul admiral l'au părăsit și chiar c'a fost răscoală pe el. Marinarii tratați, rusește, cu asprime, închiși în partea de jos a vaselor, duși ca o turmă la măcelărie, s'au lăsat bătuii sau chiar s'au răscolat în timpul bătăliei. Cum să pricepem altfel că flota japoneză a scăpat cu așa de puține pierderi dintr'o luptă cu o flotă superioară ca număr. Se pare că torpiloarele au avut part a leului în izbînda Japonezilor. Nu se știe de au întrebunțat și submarine; căci Japonezii nu vor să dea pe față experiența adunată.

— „*Nașa Jizni*“ a eșit cu chenar negru de jale și a scris că „poartă dolii“ ~~victorilor~~ „omul regim nenorocit, prielniculor căderii nației“ și al înălțării Japoniei; acest regim, sprijinit pe militarism și trăind din vise, are putere numai pentru a pregăti războiul civil și dizolvarea imperiului. „Chemați pe dată pe reprezentanții poporului, urmează ziarul liberal; e singura garanție în printriva unor catastrofe și mai grozave. Incheieți pagea; părăsiți de bună voie Sahalinul, ca să căpătați condiții mai ușoare pentru alte puncte, căci astfel Sahalinul va cădea curând în mâinile lui Togo“.

Londra. — Ziarul „*Times*“ află din Washington, cu data de 10 Iunie, că ambasadorul Germaniei a avut mai multe întrevederi cu ambasadorii ruși și japonezi. Se pare că se tratează negocierii de pace.

Moscva. Se afirmă că conferința generală a membrilor zemstwurilor primarilor, ce trebuia să aibă loc în ziua de 6 Iunie, a fost interzisă.

Manila, 10 Iunie. Ofițerii ruși de aici dau noul amănunte privitoare la lupta pe mare. Ei spun că Japonezii au surprins grozav pe Ruși, eari pluteau ca în timp de pace, pentru că nu văzuseră nicăiri vapoare japoneze. Marinarii ruși nu au stat gata de război și atacul japonez a venit așa de iute, încât Rușii nefiind gata deplin, au comis greșeli fatale.

Petersburg, 11 Iunie. Specialistul scriitor rus de marină *Velomar*, în ziarul „*Slovo*“ din Moscva, scrie următoarele despre lupta dela Ciusima:

„Încă tot nu ne este clară nenorocirea flotei noastre. Că ce este adevărata cauză a ușoarei învingeri a japonezilor, încă tot n'o știm! E sigur că nu în puterea superioară, dar' nici în numărul torpiloarelor *Rosdestvensky* dispunea de mai multe panțerate decât Togo, ear de altfel lupta s'a petrecut într'o strâmtoare care asemenea e nefavorabilă pentru atacurile de torpile. Din telegrame reese cu asigurare arăta,

că în 2—7 Maiu băntuia un vânt considerabil. Aracul torpilelor a nimicit flota, care era atacată de Sâmbătă. Mulți atribue victoria superiorității artileriei japoneze. Eu atribui asta unul reclam *artileriei engleze*, panteratele japoneze erau adecă provăzute cu tunuri *cați în Anglia au fost deja folosite*.

Adevăratul motiv al ciocnirii n'a fost cursa care n'a pus-o în cale Togo și care a fost primită și de presa cu așa mare alai. A fost imposibilitatea evitarea acestei ciocniri căci la Vladivostok numai prin cea strămoșoară se putea ajunge. Flota noastră a fost nimicită de torpile, vase submarine ori de artilerie. Motivele catastrofei vor fi clare în fișa noastră numai atunci *când vom cunoaște motivul prin care a fost silit Nebogatov să predea cele patru panterate*. Cel-ce a spus panteratele la pericol, și a dat ordinul să arboreze *stindardul alb, își va fi dat de mai înainte seama de evenimentele unei capitulări de acest soi. Aici sunt a se căuta motivele catastrofei*.

Decurgerea luptei, în întregimea ei, încă n'o cunoaștem. Nu știm dacă Nebogatov și-a ținut flota de cea a lui Rosdestvensky, la distanța prescrisă, sau din vre-un motiv necunoscut a oprit înțerea vaselor și a spus împuscăturilor vasele „*Borodino*“, „*Suvarov*“ și „*Alexander III*“.

Puterea împreună a vaselor putea să reziste, și dacă nu să nimicească inamicul, la tot cazul însă, *să plătească scump învingerea*.

Mare este catastrofa și nemărginit doliul țării noastre, cu lacrimi însă nu se poate ajuta. Rusia are lipsă de flotă, căci deocamdată aproape n'avem flotă. Avem admirali, comandanți și casarme, n'avem însă vase și mări. *Pentru construirea flotei sunt necesare cel puțin 15—20 de ani*, așa dar lucrările trebuie începute.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 13 Iunie 1905.

— **Programa examenelor finale** dela școala super. de fete (cu internat) din Arad:

Marti, în 20/7 Iunie, atât înainte cât și după amiază examen din studii.

Miercuri, în 21/8 Iunie, după amiază dela orele 3—5 examen din muzică, declamațiuni și închierea festivă a anului școlar.

Onorații părinți ai elevelor precum și toți amicii școlii sunt invitați cu stimă.

Direcțiunea.

— **O mare sărbare bisericească în Oradea-mare.** Terminându-se renovarea sau mai bine recondiția reședinței episcopescii greco-catolice române din Oradea-mare, inaugurarea ei s'a făcut Duminecă la 11 Iunie n. cu pompă mare. Spre a da acestui act o importanță și mai vrednică, Pr. Ssa episcopul Dr. Demetriu Radu a invitat la serbare atât pe I. P. Ssa arhiepiscopul și metropolitul Dr. Victor Mihályi, cât și pe P. SS. Lor episcopii Dr. Ioan Szabó și Dr. Vasile Hossu, toate capitulele, dimpreună cu alți fruntași ai clerului gr.-cat. Precum aflăm, I. P. Ssa mitropolitul și P. Ssa episcopul din Lugoj au și luat parte; din Blaj a mai fost și Rds. dn preposit I. M. Moldovan, din dieceza Lugojului vicarul din Hațeg Rds. dn Dr. Iacob Radu. Duminecă în 11 Iunie s'a serbat în catedrală liturgie solemnă pontificând mitropolitul cu episcopii: de acolo procesiunea a pornit la reședință și s'a celebrat sfințirea aceluia. Apoi a fost masă de gală în reședință, la care s'au invitat toți șefii autorităților bisericești, militare și civile, dimpreună cu alți fruntași, între cari și cei ai inteligenței române. — În Dumineca următoare, în ziua primă de Rusali, P. Ssa episcopul Radu va da în reședință o serată, la care va fi invitată toată elita inteligenței din Oradea-mare, domni și dame.

— **Instalare.** Eri a fost instalat în postul de paroh al comunei Sinitea dl Emil Popovici, fiul cunoscutului referent bisericesc al consistoriului aradan George Popovici. Biserica era plină de credincioși, asupra cărora a făcut deosebită impresie festivitatea. Dl protopop al Șiriei Mihail Lucaș, în calitate de comisar al consistoriului, a ținut cu acest prilej o înălțătoare predică.

Ținărul preot într-o cuvântare potrivită a pus vot de-a fi credincios păstor turmei cuvântătoare.

Au înălțat sărbarea d'asemeni și cei patru teologi arădani sosiți pentru acest prilej să cânte în biserică

La serviciul divin și întregul act festiv a asistat și deputatul Russu Șirianu, care atât după terminarea serviciului divin, cât și după amiază, s'a întreținut cu alegătorii săi iubiți, arătându-le situația politică a țării. Țăranii l'au primit cu drag și i-au făcut călduroase ovațiuni.

La amiază s'a dat un prânz în casa noului paroh, unde au toastat deputatul Russu Șirianu și protopopul M. Leucuța, cari tinerului preot i-au dat drept pildă de urmat pe tatăl său, George Popovici, stimat și iubit nu numai în dieceza Aradului, dar apreciat și cunoscut în toate cercurile noastre bisericești.

— **Necrolog.** Moartea d-nei Helena Dr. Pop de Băsești. Sub acest titlu „Gazeta de Duminecă“ scrie: Sâmbătă seara moartea nemiloasă a răpit pe una dintre cele mai iubite dame române ce avem noi românii Sălăgieni — pe d-na Helena L. Mica, soția d-lui Dr. Mihaiu Pap de Băsești avocat în Cehul-Silvaniei. — Deși știam de mult că aceasta damă tină, de toți iubită și stimată, este de un lung timp bolnavă, totuși știrea despre trecerea ei la cele eterne, ni-a surprins pe toți câți avusem fericirea a cunoaște în dansa pe adevăratul model de soție, și mamă română. Ne ațurăm și noi la jalea acestei onorabile familii și rugând pe bunul Dumnezeu ca să le trimită lor: tărnie sufletească și balsamul său vindecător, ca astfel să poată mai ușor suporta durerile împreunate cu pierderea mare ce au suferit-o — și ei și noi — zicem; Dumnezeu să-o odihnească în pace!

Despre tristul cas, familia a dat următorul anunț: Subscriși cu inima frântă de durere, aduc la cunoștința număroaselor rudeni, amicilor și cunoscuților: că prea iubită și neuitată soață, mamă, fiică, noră, nepoată, vară și consăngeană Elena L. Mica măr. Dr. Pap de Băsești din Cehul-Silvaniei, după un morb greu și îndelungat, provăzută fiind cu sf. sacramente ale muribunzilor, a trecut din lumea aceasta plină de suferințe, la cele eterne, în 3 Iunie 1905 c. n. la 8 ore seara, în al 28-lea an al vieții și al 7-lea an al fericitei sale căsătorii. Rămășițele pământești ale scumpei defuncte s'a astrucat, spre vecinică odihnă, în 6 Iunie 1905 n. 2 postmeridiane după ritul gr.-cat. în cimiterul de lângă biserică cea nouă. Fie-I țărina ușoară și memoria binecuvântată!

Dormi în pace suflet blând, căci memoria ta rămâne neștearsă din inimile noastre! Someș-Odorheiu, la 3 Iunie 1905 Dr. Mihaiu Pap de Băsești, ca soț; Măriuca și Viorica, ca fiice; Vasilie Mica, Ana Catona, Cristina Catona, ca părinți; Mihaiu Pap de Băsești, Maria Pap, ca socrii; Mihaiu Leményi, Augustin Leményi, Ana Leményi măr Miksa ca frați și soră; Eliu Miksa, Luisa Fuchs, ca cumnat și cumnată; George Pap de Băsești, Alexandru Leményi, Paul Huza, Ioan Ternovan, Vasilie Leményi, Ana Pap n. Leményi, Susana Truța n. Leményi, Susana Catona măr. Terndvan, Lina Catona văd. Hosszu, Mărica Catona măr. Răduț, Rozalia Catona ca unchi și mătuși

— **Artist român în Praga.** Ni-se scrie din Praga, că Simicel, artistul în mandolină care a fost și prin părțile noastre, a cântat acolo în Deutsches Haus și a produs mare efect, cântând diferite melodii românești.

— **Eroul — acasă.** Cetind într'un ziar din Londra despre viața nevastăului Togo și despre împrejurările familiare în care trăiește Togo, ne reamintesc nevestele eroilor greci. Nevasta lui Togo se trage par'că direct dela soțiile grecilor, cari învăteau furca în mână, și despre Togo se poate zice că-i sub pantof. Intreaga conducere de casă a eroului este tipică japoneză, care înseamnă atâta că este condusă de amândoi. Femeia este casierul, și astfel în mână ei ajunge leașa anuală de douăsprezece mii coroane din care apoi ea își provede soțul cu toate necesare. Ea are să îngrijască de creșterea copiilor, de menaj și cu un cuvânt să provadă toate speșele. Viața familiei Togo — ca în general a japonezilor — este foarte simplă. Are locuință curată și drăguță dar lipsită cu totul de lux Doamna casei îngrijește o frumoasă grădină de flori și legume.

— **Cutremurul de pământ din Scutari.** În urma constatărilor de pânăcumă 280 oameni au căzut jertfa cutremurului de pământ, numărul răniților este 1200. Adevărat că pe cale telegrafică încă nu s'a publicat aceasta statistică tristă, de oare-ce din motive necunoscute toate telegramele referitoare la acest cutremur, cad sub o strictă cenzură. Orașul e de un aspect îngrozitor; toate străzile zac în ruine și cele mai frumoase edificii sunt dărâmate. Hotelurile *Europa* și *Psarofotis*, locuința guvernorului și școala sunt ruinate așa încât în fiecare moment se pot dărâma cu totul.

Populația este adăpostită în corturi sub cerul liber. Au început edificarea baracelor de scânduri, din lipsa de material însă, nu s'a putut continua. Consternația a crescut și prin *tulburările arestanților*. Au așezat adecă două sute arestanți în închisori cari amenințau să se surpe; și văzând arestanții că viața le este amenințată cu moarte în astfel de edificii, au încercat să scape, ceea sub împrejurările actuale putea să le succedă ușor. În momentul din urmă însă, i-a succed guvernorului cu ajutorul miliției să mute arestanții în altă parte mai bună a edificiului. Șase dintre ei însă au reușit să fugă. Din *Cetinge* se telegrafiază că în Scutari au fost earși trei cutremure însă numai una de caracter mai periculos. O telegramă din Roma spune că regele Italiei a dăruit douăzeci de mii lire pentru jertfele cutremurului.

— **Espediția lui Charcot.** Din Paris se anunță că în Iunie 9 s'a reîntors savantul francez Charcot, din expediția de douăzeci de luni dela polul sudic. A sosit la Paris prin *Toulon* unde a fost salutat de reprezentanții orașului, a republicii, a societății geografice, a fost de față și *Lauzanne*, redactorul ziarului „*Matin*“ care așa zicând a pus la cale expediția. Cu Charcot au sosit tovarășii lui savanții *Turguet* și *Gourdon*, inginerul *Pleneau* și oficerii de marină *Rey* și *Mattha*. Toți cari au luat parte la expediție au sosit deplin sănătoși din călătorie. Charcot a adus vre-o cincisute microbi pentru institutul *Pasteur*, și a făcut harta ținuturilor descoperite de dansul cu ocazia acestei expediții. *Parquet* a adus o admirabilă colecție de botanie și zoologie, ear' lui *Mattha* i-a reușit să aște legile pânăcum necunoscute ale fluxului și refluxului polului sudic. Lumea filosofică așteaptă cu cel mai viu interes rezultatul expediției. Charcot și tovarășii sei povestesc multe interesante episoade din călătorie. *Français*, vaporul lor, a ajuns odată în fața unui munte de gheață și opt zile au fost opriți aici, între viață și moarte. Cel mai interesant membru al expediției este locotenentul *Rey*. Dansul a suportat cu mai multă ușurință frigul groznic. I-se întâmpla adesea ca să se scoale noaptea și din căldura de 15 grade a cabinei de dormit să alerge sus pe bord — așa cum se scula din pat — să și vadă de instrumentele magnetice. Și sus în liber era un frig de 35 grade. Și după cum spune n'a avut nici odată gutural. Călătorii spun că la polul sudic nu sunt urși de gheață, ci numai paseri, foc și pinguini. Expediția a petrecut mai multe luni pe insula *Waridell*. Și-au făcut casă din stânci de gheață.

Tarquet și-a făcut un laborator ear' *Rey* un observator. Au avut și cămară de bucate unde își țineau focurile. Charcot dispunea de o casă portativă, care însă a lăsat-o acolo pentru vre-o altă expediție. Au provăzut-o cu paturi și covoare. Ear' locotenentul *Rey* a lăsat tutun și chibrite pentru oaspeții cari îi vor urma.

— **Statistica lunii Aprilie.** Din datele referitoare la *impoporare*, reese că în Ungaria s'au născut în luna Aprilie 61.761 copii, și au murit 51.535 astfel că s'au sporit numai cu 10.226. În proporție mai multe nașteri au fost pe țărmlul stâng al râului Tisa (3.47) mai puține în colțul *Murăș-Tisza* (2.73). Proporția morților asemenea a fost mare la țărmlul stâng al Tisel (2.78), mai mare a fost însă în țările aparținătoare (2.70), ear cel mai favorabil rezultat a fost în privința asta la țărmlul drept al Dunărei. Sporirea naturală a fost foarte curioasă în luna aceasta. Cea mai mare a fost în comitatele *Maramurăș* (1.25), *Abay-Torna* (1.24), și *Bereg* (1.21), apoi în comitatul *Varașd* (1.63), față de asta însă nu mai puțin ca 4 comitate și 12 orașe, ear din ținuturile aparținătoare 3 orașe și-au încheiat statistica cu pierdere. Mai simțitoare a fost scăderea în *Varașd* (0.90), *Arad* (0.67) și *Baia* (0.58).

— O perchiziție în tipografia și administrația foii „Libertatea“. Arestarea d-lui Constantin Budoiu. Sub titlul de mai sus „Libertatea“ scrie:

Duminecă dimineața judele de instrucție dela judecătoria din Orăștie, dl Fekete, a ținut să facă o faptă de bravură justfiară, care nu credem că va fi privită ca „bravură“ nici din partea colegilor săi juzi maghiari. A venit și cântând un manuscris și negăsindu-și, cu totală călcare în picioare a §-ului 170 din procedura penală, — a predat îndată gendarmilor pe dl Constantin Budoiu, fost redactor al „Libertății“ în lunile Februarie și Martie a. c. și l-a depus în arestul judecătoria din loc! Bagsama pentru-ca și mai mult să se dovedească, ceea-ce nici nu mai are lipsă de dovezi, că atunci când despre noi Românii e vorbă, apoi zăița justiției nu pentru aceea are să-și închidă ochii, ca nevăzând pe cel-ce stau înaintea ei, să judece drept numai faptele despre care i-se spune, fără a vedea că cine sunt frumoși ori urâți, dragi ori urgisiți cei-ce îl stau înaintea, — ci ia noi de aceea trebuie să-și închidă ochii, ca să nu vadă paragraful legii și să poată călca peste ei în voia dragului șovinism!

Căci eată despre ce e vorba:

În numărul 9 al „Libertății“ de ast-an, a apărut un raport despre scandaloasa „alegere“ de la Cehul-Silvaniei.

Dl Vasile E. Moldovan, tânăr ziarist înfăcărât naționalist, fusese la fața locului, și a fost însuși printre cei hățuți, că a venit de-acolo acasă cu haina ruptă și cu vânătași pe mâni. A cutezat să pună pe hârtie ceea-ce a văzut și a pățit. „Libertatea“ i-a publicat scrisoarea, ca dela unul ce însuși a fost și cu ochii a văzut cele ce le descrie. Că drept a descris ori nu, cele văzute, va dovedi-o la judecată.

În căutarea acestui manuscris a venit judele Fekete de aici Duminecă în localul tipografiei noastre însoțit de pandurii și de geandarmii.

A ascultat pe dl preot Ioan Moța colaboratorul intern al foilor noastre, apoi pe dl Budoiu, cari amândoi n-au nici o știre unde poate fi manuscrisul, că din ziua tipării acelei foi, nu l-a mai văzut nimenea, și nu să găsește nicăiri în tipografie!

S'a pus judele și prin pandurii săi a scormonit toată tipografia, toate scrisorile, și manuscrisul — nepăstrat de redacție — nu l-au găsit. Atunci judele Fekete întrebând pe dl Budoiu, că: nici de te-oi pedepsi cu bani nu-l dai? și răspunzându-i-se că dacă nu-l, n'are de unde-l da, — a dat îndată poruncă, ca dl Budoiu să fie luat de gendarmi și depus în temniță, până atunci, până ce va da manuscrisul!

Dl C. Budoiu a fost azi Joi în ziua înălțării Domnului, pus pe picior liber, după-ce însuși dl Vasile E. Moldovan a intervenit la procuratură, să-l lase liber, că d-sa singur e răspunzător pentru raportul improcesuat.

Dl Budoiu a și făcut, prin vrednicul avocat din Turda Dr. Valer Moldovan, (fratele acuzatului Vasile E. Moldovan) arătare asupra judeului Fekete dela Orăștie, pentru abuz de puterea de lege și arestare nelegiuită.

— Trăsnetul în telefonul din Timișoara și Berzova. În 6 Iunie după amiază fulgerul a trăsnet în firul telefonic din Timișoara, așa în cât era aproape să omoare pe o tinăra damă, care e aplicată la stațiunea centrală telefonică. Dacă vijorul e în oraș, toți funcționarii dela telefon știu să ia măsurile de apărare; dar în 6 Iunie furtuna era în împrejurime și fulgerul a trăsnet în firul telefonic, care conducea la stațiunea centrală. Dama în chestie era tocmai ocupată cu legătura interurbană, chiar cu linia aceasta. Fulgerul care trăsnet în fir a fost condus la stațiunea centrală și a isbit-o cu atâta tărie în cât a căzut la moment leșinată. Au trimis imediat după medic și acesta numai cu mare greutate a putut s'o readucă la conștiință. Szolics Irén, așa se numește funcționara, a spus în urmă că lovitura a simțit-o în braț, pe care până seara nu l'a mai simțit. Conductul electric scotea scântel când l'a parcurs fulgerul; dar n'a produs nici o stricăciune.

A doua lovitură de trăsnet s'a întâmplat în rețeaua de telefon din Berzova, cu două zile înainte. Cu ocazia aceasta nu s'a primejduit nici o viață de om, dar cu atât mai mare stricăciune a produs în rețea.

— Rectificare. Primim următoarele: În „Răspunsul“ meu publicat în nr-ii 97 și 98 al „Tribunei“ s'au strecurat câte-va erori. Acestea sunt următoarele: „Învățătorul Ștefan împăcat cu situația — barem la vedere — nu însă și socrul“ (În Nr. 98 pagina 5, aliniatul 4 de din jos): „Cumcă viitor avem în comună ca oameni tineri, cu și ginerele D-tale, i-am spus-o, și la asta l'am sfătuit cu mai înainte ca d-ta“. (Nr. 98 pag. 6 alineatul penultim, care în forma publicată n'are nici un înțeles). Asemenea și unul din urmă: „...că oamenii nostri prea cuminti fiind, adli-te-am interpretat, viitorul va fi prea scurt la olaită“. *Izvin*, la 8 Iunie 1905. *Vasile Terebenși*, preot.

— Trăznii. Primim următoarele: În luna curentă 4 n. la „Isbuc“ (isvorul periodic dela Călugări cotul Bihor) în urma unei tempestăți ce s'a descărcat asupra comunei și a hotarului, a trăsnet într'un fag din apropierea Isbucului

sub care erau adăpostite 5 persoane; dintre ele o femeie prin purtarea umană a oaspeților ce erau de față a fost scăpată, ear 4 adică următorii: Dragan Vasiliu de 40 ani, Bogagel Sofie de 14 ani locuitori în Hinchiriș; apoi femeia lui Istoc Vasiliu născută Maduța Ana de 27 ani și femeia lui Istoc Mihai născută Clonda Ana de 60 ani locuitori în Merag, au fost de năpraznă ucși. *Traian Miclea*, învățător.

— Programul examenelor publice dela școala civilă de fete a „Asociației pentru literatura română și cultura poporului român“ din Sibiu, la finea anului școlar 1904/1905. *Mercuri* în 21 Iunie. a) înainte de amiază: dela 8—11 ore religioasă cu elevele din toate clasele civile, dela 11—22 ore limba franceză, clasa III—IV. b) după amiază: dela 3—6 ore clasa I. civilă, din studiile: limba română, geografia, Istoria naturală și limba maghiară. *Joi* 22 Iunie. a) înainte de amiază: dela 8—12 ore clasa III civilă, din studiile: limba română, aritmetică, limba germană și limba maghiară. b) după amiază: dela 3—6 ore clasa II civilă, din studiile: Geografice, limba română, limba maghiară și istoria universală. *Vineri* în 23 Iunie. a) înainte de amiază: dela 8—12 ore clasa IV civilă, din studiile: Limba maghiară, istoria patriei, limba germană și limba română. b) după amiază: dela 3—6 ore muzica instrumentală (piană, violină) cu elevele din toate clasele civile. *Duminecă* în 25 Iunie. a) înainte de amiază: dela 11—12 ore încheierea solemnă a anului școlar și distribuirea atestatelor. Lucrurile de mână, de caligrafie și desen, sunt expuse în decursul examenelor într'una din salele institutului. Oaspeții sunt bineveniți! *Din eccluză.*

— Traduceri din literatura dramatică străină. „Familia“ scrie: Una din problemele ce ne-am fiesat a realiza prin coloanele foilor noastre, a fost și este: d'a prezenta publicului nostru ceteror piesele mai renumite ale literaturilor străine, în traducere românească. Dorința asta a devenit și mai îndemnată, de când dragostea teatrului a aprins un avânt atât de mare în toate părțile pe unde se află Români. Am luat dar cu plăcere act de propunerea dlui *Il. Chendi*, exprimată prin scrisoarea din nr. 18 al foilor noastre, adresată președintelui Societății pentru fond de teatru român, prin care propune ca comitetul Societății să îngrizească de traducerea pieselor teatrale străine de valoare mai naltă. Incurajați și de dorințe exprimate din mai multe părți, d'a publica cât mai multe lucrări de aceste, am dat cu plăcere loc traducerii doamnei *Maria Baiulescu*, care prin o bună limbă ne-a tălcut atât de îndemnativ una din piesele renumitului *Sudermann*: „Das Glück im Winkel“. Aceasta piesă termină-

SPOVEDANIE.

De: C. Sandu.

Sâmbăta Paștelui. Moș Mihai stă pe prispa casei, sorindu-se ca o șopărlă.

Prin aerul cald trec adieri de primăvară. Pe ulițele satului curg bătrânii la spovedanie. Moșul se rezimă de perete și închide ochii la desmerdarea blajină aromioasă a soarelui. Din când în când își mișcă buzele ca 'n șoaptă, apoi deschide ochii și 'l îndreaptă spre pânza vineție a Dunării, ce curge pe vale liniștită, măreață, ispititoare plină de fel de fel de taine. Lumea care trecea pe dinaintea casei lui îl dă bună-zua și 'l întrebă cum o mai duce cu bătrânețele; el moțae din cap și răspunde de mântuială, ca un om căruia 'l turbură adâncul gândului...

Nu e bătrân moș Mihai: abia de șai-zece ani. Dar s'a trecut dela o vreme încoace, de par'că 'l-a ros toate bolile și toate năcazurile. Nu era lucru curat cu moș Mihai Mocanu. A avut o singură fată și când 'i a ridicat nunta, mai acum vr'o două-zece de ani, 'i-a dat 50 de poli zestre. De unde atâta bănet pe Mihai? N'avea nici tamasiac de vite, nici cine știe ce moșie: zece pogoane, ca ori-ce om din sat date de când cu Cuzea.

Și se vede treaba că n'au fost bani câștigați prin muncă cinstită, căci la un an de zile după nuntă 'i-a murit fata din facere, iar la un an după moartea fetel 'i-a răposat și femeia, iar el a rămas cuc. De atunci par'că dase un vânt rău peste el. Nu mai punea mâna nici să ridice un paiu de jos și tot pirotea la soare ca un om prins de friguri. Une-ori rătăcea pe malul gârlei, pe câmp, aite ori se ducea la cârciumă, unde

se duc oamenii Dumineca, dar nu se băga în vorbă, nu radea nu bea nimic, ci sta așa cu ochii pironiți în vre-un loc, ca un om care trăește pe altă lume.

Și într'o bună dimineață Moș Mihai a chemat pe vre-o doi oameni din sat, meșteri de săpat puțuri și a făcut în inima țarinei, la o răspântie mare un puț frumos cu cumpănă și uluc. Și după ce 'l-a sleit cum trebuie, a chemat popa să facă feștanie și a făcut o pomană la care a mâncat trei sate. Ci-că i-se arătase mereu în vis și 'l striga: „taică, tăicuțule, dă-mi apă, că mor de sete!“

Hotărât lucru: avea ceva pe suflet moș Mihai, că de multe ori se scula noaptea din somn și începea să 'și facă sfânta cruce și umbla prin bălătură ca o strajă de noapte. Avea ceva, căci nu se mai spovedise de un cârd de vreme și nu mai călcase pragul sfintei biserici Pornise de câte-va ori să se ducă, dar n'a putut intra, ci s'a întors hoștește pe sub mal, cu sufletul frânt de o durere sugrumătoare.

Moșul deschise iar ochii și se uită pe vale. O ciată de copii gonea pe malul gârlei. O fată urca în spre sat cu cobilița pe umere, dar un flăcău răsări de o dată în calea ei și 'i vârsă cofele. Prilej de vorbă: Pe malul pe dincolo sălcii înverziseră și pe grindurii mija colțul erbel, căci căzuse Paștele târziu. Moș Mihai se urcă și 'l părea că nu mai văzuse până atunci asemenea lucruri. Și el gonise când era copil pe malul gârlei, și el vârsase, când era flăcău, cofele fetelor de pe atunci, el nu se oprea cu gândul asupra acestor lucruri: le făcea pentru că așa trebuia să le facă. Astăzi însă i-se părea că se deșteaptă dintr'un somn greu și 'n sufletul lui străbătu de

odată un gând luminos ca o rază de soare. Simțea bine, că nu va mai găsi alinare, de nu 'și va limpezi sufletul prin spovedanie.

Se ridică și intră în casă. Își scoase primenelile de sărbătoare și le puse pe colțul patului. Apoi eși în curte pășind domol, oprindu-se din când în când spre a se uita pe furiș prin prejur și se furișă în coșarul boilor. Inge-nunchiă lângă un țaruș de esle și începu a scormoni cu amândouă mâinile. Dar pământul era tare, par'că ar fi fost bălătură într'adins. Moșul scoase cuțitul dela brau și începu a săpa. După cât-va timp pipăi cu mâna, își șterse sudoarea de pe frunte și scoase o bășică de porc, umflată și legată la gură cu un căpătaiu de sfoară. O băgă în sân și porni în casă să se primenească. După cât-va timp se îndreaptă spre biserică. Soarele scăpăta și peste sat se lăsa liniștea înserării într'un ajun de sărbătoare mare de vară. Veniră alți în urma lui, dar moșul nu se spovedi, ci așteptă să rămăe singur. Când se înseră îl veni rândul. Popa 'l puse patrafiru 'n cap și 'l cetai ceva: apoi îl întrebă; „ai făcut ceva păcate, moș Mihai?“

Moșul își pironi ochii în ochii popii și începu: „Părinte, nu crez să mai am odihnă pe lume-aialtă, că mare păcat mi-am luat pe suflet: am ucis un om. Da nu 'mi e că l'am ucis, cât mie e că i-am luat banii ce i-am găsit la el. Și banii ăștia au adus moartea în casa mea și m'a făcut din om neom. Să m'ascultați, taică popo, până la sfârșit și să-mi spuți cu sufletul împăcat, de mai pot nădăjdui ertare pe lumea ailaltă. Uite cum s'a întâmplat: Pornisem cu orz trimbă de care spre Brăila. Dăduse Dumnezeu un an bun și se făcuse niște orz, cum

du-se în numărul de față, în cel viitor vom începe să publicăm o piesă într'un act de André Theuriel, membru al Academiei franceze, intitulată „Casa veche“, comedie într'un act, tradusă și localizată de d-șoara Adelina P. Maior, binecunoscută din coloanele foilor noastre. Piesa este foarte potrivită pentru diletanți. — După aceea vom publica traducerea renumitei piese a dramaturgului englez Wilde: „Renunțarea doamnei Windermere“, traducere făcută cu mult gust de tinerul nostru scriitor de Emil Isaac. — În scurt interval, prezentăm dară publicului nostru celtor trei valoroase piese străine: una germană, alta franceză și a treia engleză. — Ceea-ce accentuăm încă, este că toate sunt traduse de a dreptul din limba originală a autorului. — Ar fi fost de dorit ca aceste piese, precum și altele în viitor, să apară și în edițiuni separate. Dar la aceasta nu ne putem gândi în mijlocul indolenței generale, care nu cumpără cărți de loc; iar la ziare se abonează à conto — și mulți află că este corect și cinstit a primi foaia regulat și a nu achita abonamentul.

— **Hymen.** Dl. Romulus Ivan, contabil la inspectoratul de dare din Sibiu, s'a cununat ieri, în biserica gr-or. din Curtici, cu d-șoara Sofia Miron. Multe felicitări!

— **Bustul lui Vasile Maniu.** Aflăm din ziarele bucuștine că zilele trecute s'a inaugurat la Caracal, în fața unui trecut numeros, bustul repositului Vasile Maniu, fost membru al Academiei Române, originar din Bănat, care în mai multe rânduri a reprezentat acel oraș în parlamentul României. La inaugurare s'au ținut mai multe discursuri.

— **Atentat încontra vicepreședintelui american.** Din New-York se anunță că în Detroit (statul Michigan) un anarchist a voit să împuște pe Fairbanks, vicepreședintele Statelor-Unite. Fairbanks ținea chiar discursul la serbarea unei inaugurări când atentatorul a alergat spre el cu revolverul, vrând să-l împuște, a fost însă prins și deținut.

— **Vizita Șahului Persiei în Europa.** În luna Iunie șahul Persiei va face o călătorie în Europa, vizitând pe monarhii mai multor state. Programul vizitelor s'a stabilit astfel:

Mouzaffer Eldin va vizita Viena, după învitarea împăratului Francisc Iosif, la 15 Iunie.

Din Viena va pleca la Contrexéville. De aci șahul va vizita expozițiunea din Liège și apoi Olanda.

Șahul se va duce la Bruxelles dacă va fi invitat de șeful statului. Apoi, va pleca la Haga, după dorința tinerei regine Wilhelmina. Suveranul porința a primit oficial invitațiune. În urmă va vizita pe președintele Loubet

Reîntorcându-se în Persia, șahul va trece prin Petersburg, unde va vizita curtea Rusiei.

— **Șahul Persiei în Viena.** Șahul Persiei va sosi în orașul din graniță Podvotiska, unde va fi așteptat dehanul persic Isaak din Viena. D'acîi își va urma șahul drumul spre Lemberg cu trenul de curte ce i-l'a pus la dispoziție regele. Și va sosi în Lemberg în 13 Iunie seara la 6. În 16 dimineața va pleca din Viena

— **Tulburări antisemite în Rusia.** Așa numita liga patriotică din Resița (Polonia rusească) provoacă agitație în contra Ovreilor. Domnește agitație, și le-e frică de izbucnirea tulburărilor. În 28 Maiu s'au năpustit într'o casă și-au jefuit-o. Apărarea Ovreilor însă a pus piedică la desvoltarea acestor tulburări. Poliția a deținut patru ovrei.

— **Inmormântat de viu 124 ore.** Din Berlin se scrie: într'una din zilele săptămânei trecute s'a dărâmat mina „Jakob“ a societății Friedrich-August, îngropând sub ea mai mulți lucrători, dintre cari doi au murit, unul s'a rănit grav, iar mașinistul Stuckenholz a căzut în adâncime și a fost îngropat de pământul căzut peste el. O parte dintre lucrători au început numai de căt scăparea tovarășului lor. Au făcut o gaură într'o peatră de șaisprezece și jumătate metri grosime prin care să-l poată da nutremânt. După o obsesivă muncă de patru zile, în sfârșit au ajuns să poată întinde nutrocitiului nutremânt după prescriere medicală lapte și apă de Selters. Bietul om, și-a pierdut cu totul noțiunea de timp și cu vocea înăbușită întreba de salvatori, câte săptămâni sunt de când petrece în adâncime. Apa ce se scurgea de pe pereți i-a fost singurul nutremânt patru zile de-a rândul. Prin strigăte încurajate saluatorii la muncă grabnică. Luni dimineața în sfârșit le-a succedat să delătura și cea din urmă piedică, și au găsit pe bietul lucrător palid, slab și într'o stare ab-olută inconștie. Și-a venit în cetul în fire și plângând a mulțumit bravilor tovarășii salvarea sa.

— **Nenorocirea de pe canalul La Manche.** Am amintit și noi despre ciocnirea de vapoare din săptămâna trecută întâmplată pe canalul La Manche, cu care ocazie câțiva oameni și-au pierdut și viața. Referitor la acestea, din Londra se scriu următoarele amănunte: Flota engleză a fost așteptată în canal Vineri spre Sâmbătă dimineața, și statul major marin a luat hotărîrea unei surprize cu atac de torpile contra vaselor de război ce se întorc acasă. Pentru aceasta au pornit zece torpile și un încrucișător din postul Dover să aștepte flota pe canal, peste care s'a lăsat o ceață deasă. Și cu toate

că știau la câtă primejdie este espus esercițiul pe astfel de timp, să-l amâne însă n'au voit. La ora 1 după miezul nopții vasul *Caesar* se vede în față cu patru vase cu vântrele, cu care a fost ne'ncunjurată ciocnirea, fiindu-i în cale și vasul de război *Exmouth*. Ciocnirea s'a și întâmplat cu cea mai mare violență și în câteva clipe vasul *Afganistan* s'a scufundat. De pe *Caesar* au slobozit numai de câțiva bănci de salvare, ciocnirea însă a fost atât de violentă și vasul s'a scufundat atât de repede, în cât le-a succedat să scape abea unsprezece soldați *ear doudzeți și trei*, cei mai mulți nemți și șvedieni, s'au înecat.

— **Pitici albi.** Se știe că la Londra au fost aduși nu de mult de către colonelul Harrison niște pitici negri de pe hotarele Congului. Toată Londra se duce să-i vadă pe acești pitici.

Acum face senzație vestea că s'a dat peste un alt specimen de oameni pitici: e vorba de pitici albi.

Un anume Landor arată că a descoperit o rază de pitici albi, numiți Monsakas, în insulele Filipene, lângă insula Windanao.

Monsakas sunt de tipul lapon, au nasul turtit și buza inferioară eșită mult în afară.

Locușc în niște mici colibe făcute în stufuri și hrana lor e vegetariană.

— **Concert popular urmat de dans** aranjat corul bisericesc gr-or român din Turda în 19 Iunie st. n. a. c. (a II-a zi de Rosali) în sala cea mare din hotelul „Europa“ — în favorul bibliotecii școlare. Turda, 5 Iunie 1905. Prețul de intrare: a) Pentru inteligență, de persoană 10 cor. b) pentru țărani de persoană 40 fileri. Inceputul la 8 ore seara — precis. Contribuțiile și suprasolvițiile maritimioasă se adresa d-lui Iosif Urca și sunt a-sea trimite p Cuitarea va urma pe cale jurnalistică.

— **Spîșeria C. Balassa** cheazășnește, că laptele de castraveți al lui Balassa cu efect admirabil și veritabil englezesc, care a fost pus în circulație, nu e de loc stricacios feței. De probă numai odată să-și comande damele noastre laptele de castraveți al lui Balassa și se vor convinge, că acest mijloc de înfrumșetare delătura imediat pistru, pete, spuse și alte necurătenii ale feței, face fața lucie, tinără și rumenă. Un flacon 2 cor., apoi săpun veritabil englezesc de castraveți 1 cor., pudră 1 cor. 20 fil. Se poate procura în ori-ce spîșerie. Depositul principal în Arad: Spîșeria Földes Kelemen, drogheria Vojtek și Weisz.

nu mi-au mai văzut ochii: mare, plin și greu la bob și și alb ca o cămașă de față mare. Am ajuns la obor noaptea, așa din spre ziua și am mai dat nițel ochii în gene. La ziua a început a furnica negustorii printre care și a face ruptoarea prețului. Am mers cu toții la un negustor. Ni-s'a măsurat cinstii și pe la prânzul al mic eram gata și cu socoteala. Mai stăturăm o bucată de vreme prin țarg, să ne mai luăm câte ceva de-ale casei și să se mai odihnească și vitele, ear când scăpăta soarele, am plecat.

Când trecuse așa, ca la un ceas din noapte, am dejugat la un puț și ne-am adăpat trăgătorii, dar când să pornim, ala: „Dă tu înainte“; alălalt: „ba dă tu!“ Se codeau oamenii și nu vrea nici unu s'o ia înainte. Vezi că, dând după alt car, boulenii merg în urma lui și tu mai poți închide un ceas două ochii, pe câtă vreme, dacă ești înainte, câtă să nu dormi, că boii pot abate, și cine știe unde te trezești. Dacă văzul așa, dădui eu înainte. Aveam o pereche de bouleni cum nu s'a mai pomenit prin partea locului: pe Porumb în hăis și pe Plăvan în cea.

Mă rezădam de o scoarță a carului și mă țineam să n'adorm. Noaptea plutea grea pe co prins. Mă gândeam la nevoile mele. Dela o vreme m'a furat somnul. Nu știu cam cât oi fi dormit, că nu erau stele pe cer, dar mă deștept de o dată când se opriră boii din mers. Mă uit înătea lor: un om li-se pusese în cale.

— Măi neică, nu mă iei și pe mine în car până mă încoale?

— Dacă ești un om bun sue-te; de nu dăte în lături.

Nu i-am spus bine părinte?... Tovarășii mei rămăseră în urmă de tot, pe semne că boiilor

nu se putuseră ține de al mei. Prin prejur nu se simțea nimic. Pe la marginea drumului, lipanii se mișeau când și când la câte o gură de vânt. Drumetel meu purta căciula băgată până pe ochi, și la briu chimir lat de o palmă. Nu m'a întrebat nici că de unde viu, nici că unde mă duc... nimic. Sta ghemuit în scoarța ailaltă cu mâinile petrecute în mânecile mânecarului. Mă tot cerca un pui de somn și pleoapele par'că îmi erau de plumb. Și dela o vreme zic drumetelului meu:

— Măi române, mai mână și d-ta nițal boii, că eu mă las nițal într'un colț.

Românul îmi luă frișca din mână și eu mă lungii pe fundul carului. Cum eram de ostenit, am adormit curând. Și taică părinte, ce să-ți mai spun?! Mă deștept în hodorigitul scoarțelor dela car. Boii mergeau iute, iute, dar lășaseră drumul mare și o luaseră acum prin arătură. Dintru întâiu am crezut că și drumetel meu a adormit. Apoi repede-mi dete în gând, că s'a putut să-mi fi furat banii cât am adormit și eu, și să fi fugit pe ici-ncolo. Mă ridic repede: omul meu sta tot unde-l știam.

— Da ce faci măi creștine, pe unde ai luat-o!

Omul sări sprinten din car și se puse înaintea boiilor. Scoase restul lui Plăvan, ținând proțapul în cotul stâng. Jugul scăpăta cu capătul stâng al policoarei în pământ și rămase spânzurat de ceafa lui Porumb.

— Stăi că-ți arăt eu acu! — îmi răspunse drumetel.

Atunci văzul eu ce fel de drumetel suii eu în car la mine. M'am dat jos și m'am dus spre el. Dar' hoțul pe semne, că nu credea să mă pu

de pricină. Părinte, i-am pus mâna stângă în gât și cu dreapta l-am înjunghiat. L-am înjunghiat repede, nici eu nu știu când. L-am văzut căzând pe spate, gogeami-te munte. Și n'a zis nici căre: pe semne că l-am nimerit în inimă. Știu eu? M'am plecat spre el și i-am scotoicit în chimir: suna numai aur. I-am luat chimirul cu totul. Am înjugat iar' pe Plăvan și am pornit. Mi-se părea, că nu mai ajung la drumul mare, mi-se părea, că înebuiam. Când am dat la drumu-al mare, îmi venea să las și boii și car și bani, și să fug noaptea unde-oi vedea cu ochii. Am stat așa în drum, ca un om căruia i-s'a rupt ceva la car. Am stat mult, mult. Cerul se înșeninașe și luceafărul de ziua răsărise. În acest timp auzii hăituri la vite.

Aștepta-i. Erau tovarășii care abia atunci mă ajungeau. Mă 'ncărdă-i cu ei și pornii iar. Mi-se întărise inima de tot. Când s'a luminat de ziua mă dusei în niște burueni și mă uitai pe mine: nici un strop de sânge nu se vedea. Par'că mi-se ridicase o piatră de pe inimă. La câtă-va vreme am auzit, că s'ar fi găsit un om tăiat în țarina Lipovencii. Cine putea ști? Dar mie mi-s'a arătat noaptea cel uicis și din rană îi țășnea sânge și sângele mă stropea pe ochi și mi'ntre în gură, cald, amarul, sărat. Și banii lui mă ardeau pe inimă ca jărăticul. Uite-i, părinte, uite-i banii blestemai. Invață-mă, ce să fac cu ei...

Popa încremenise ca de ceară 'n clipa înșerării.

Printre crucile strâmbe de lemn ale vechilor morminte din curtea bisericeii, o adiere de seară.

— Greu păcat 'ți-ai luat pe suflet, nepoate!... Dar păcatul 'ți-se iartă, că 'ți-a fost primejduită

PACE!

Washington, 10 Iunie. Presidentul Roosevelt a adresat pe cale diplomatică o scrisoare guvernelor rusești și japoneze, în care în interesul omenirii întregi își exprimă dorința încetării războiului care împiedică înaintarea lumii în regi. Propune ca aceste două guverne să pășască în contact direct pentru încheierea păcii. Dacă cele două guverne s'ar învoi, el se oferă ca mijlocitor.

Expoziția internațională din Liege.

Facem aci o scurtă expunere a pavilionelor statelor expozante la expoziția internațională din Liege.

Deși Germania numără printre marile state care n'au luat parte oficial la expoziție, totuși pavilionul industriașilor german este frumos aranjat. Ca produse expuse Germania nu excelează de astă dată, în afară de câteva mașini și produse industriale, restul nu prezintă mare interes.

Cea mai frumoasă parte este a produselor expuse de sindicatul de cărbuni din Essen. De asemenea o societate din Hamburg a expus un nou explosiv pentru tunele.

Ungaria, care nu dispune de cât de un loc foarte mic în expoziție excelează prin gustul cu care a fost zidit și aranjat pavilionul ei și deși a expus obiecte foarte puține totuși ele sunt caracteristice. „Societatea comercială Ungară” a expus o bogată colecție de produse casnice. „Fabrica de faianțe din Pécs” a expus o colecție de produse admirabile compusă din oale, sfeșnice, figuri alegorice, talere de perete care imită aspectul metalic. Excelează de asemenea prin produsele viticole.

Austria a dat pavilionului ei aspectul unui salon.

Majoritatea obiectelor expuse vine din Viena și în special obiecte de artă, care reprezintă vederi din noua și vechea Viena, care face să nască în străin pofta de a vizita orașul. „Societatea căilor ferate de Sud” a expus în miniatură artistice vederi din frumoasa regiune a Semmeringului.

Italianii sunt oameni practici, secțiunea lor cuprinde o mulțime de obiecte care să ispitescă pe vizitatori să le cumpere și au chiar succes o mulțime de figurine de marmoră și produse similare a artei italiene, ceea-ce dă secțiunii un aspect plăcut și vesel.

Secția Olandei care-i foarte mică conține

viața. Dar banii furați apasă greu pe inima ta. Și nu 'i poți dăruți nici sfintei biserici, căci o pângărești... Dar, dacă ai din destul, ridică o școală aci în sat și spune — de te-o 'ntreba cine-va — că ai găsit și tu o comoară. Pomana ce 'ți-al face-o cu școala, 'ți-ar ușura păcatul”.

La un an după asta, o școală mândră se ridică din Riforniștea și copiii se duceau de dimineață să se lumineze din spusele popii. Moș Mihael rămânea multă vreme pe prispă, privind după ei cum se duc rumeniți la față de răcoarea dimineților de toamnă, sburdalnicii, desghetați la minte, alergând cu trăistutele cu cărți atârinate de gât. Și clipele acelea au fost cele mai frumoase din viața lui.

Cuvinte de spirit.

Bis! Regele Frideric din Prusia trecând într-o călătorie printr'un sat, comuna îl primi sărbătorește și preotul cântă un cântec compus de el însuși în onoarea și lauda regelui. Monarhul surprins de această primire și plăcându-i foarte cântecul zis: „bis!”

Preotul repetă cântecul și regele îi dădu 50 de galbeni. Făcând un compliment respectuos zise și preotul: „bis!” — Frideric află această glumă așa de nimerită, în cât răzind cu plăcere îi mai dete 50 de galbeni.

Onestitatea e cea mai bună politică.

Washington.

A fugi de-lăcomie e a birui un regat.

Seneca.

obiecte destul de interesante, mărfuri frumoase de argint atrag femeile care le admiră cu rivnă de a le poseda.

Rusia și-a expus produsele într'un mare cort de unde flutură drapelul rusești cu abundență. Comisarul secțiunii dl Bibasoff, om experimentat în această materie, a avut grija ca în micile despărțituri ale pavilionului să expue specimene din toate ramurile de producție ale țării sale. Atrage mult expoziția de sculptură în lemn.

Persia a aranjat un chiosc admirabil ca stil arhitectonic care în special conține covoare admirabile ca desen și calitate, o colecție de faianțe orientale care au reflexe metalice demne de admirat.

Ca instalațiune orientală excelează Turcia, care a expus covoare, lucrări în filigran, și alte produse turcești de mare preț.

Suedia atrage pe vizitatori prin frumusețea pavilionului și chiar prin lucrurile expuse. Cine se înțelege la mașini găsește în pavilionul suedez lucruri foarte interesante. De asemenea se pot admira porțelanuri, etc.

Pavilionul Marocului are forma unei moschee unde și-a expus toate produsele caracteristice ca: obiecte în piele fină, costume naționale de război bogăție.

Serbia reprezintă o mănăstire în care se găsesc probe din toate produsele caracteristice ale țărilor balcanice. Covoare, costume naționale, bijuterii de argint artistic lucrate, produse ale solului, și are chiar o secțiune artistică.

Lângă pavilionul sârbesc se află al Muntenegrului care are caracterul unei case locuit de un muntenegrean bogat, plină de grație și bun gust. Pavilionul atât de atrăgător a fost construit de pictorul venețian Raffaelo Carbonar. Țărișoara muntoasă n'a expus alte lucrări de cât tun, arme, broderii.

Francia a expus produsele colonii sale africane Algeria într'un pavilion în formă de splendidă moschee.

Dr. Iustin Marsieu

.. avocat în Arad ..
și-a mutat cancelaria

în strada Széchenyi Nr. 1.

etagiul I (casa Bogdan)

ceea-ce aducem la cunoștința clienților.

Bibliografie.

Au apărut:

Legile grănițelor născuți despre administrarea pădurilor, regularea proprietății, contractul din 1872 și pacea judecătorească din 1890, cuordonanțe pe executare și explicări. De Dr. Victor Onișor. Bistrița, 1905. Tipografia G. Matheiu. Prețul 80 bani.

Pr. V. Voniga: *Etica creștinească sau Refuzurile morale ale omului*. Timișoara, Tipografia Alexandru Mangold, 1906. 8° pag. 178. Prețul 2 cor. „Am scris — zice autorul în Prefață — ca preot, sub influența însuflețirii, ca ajutorul zelului, la îndemnul vocațiunii și în conștiința datorinții de a lăți între oameni învățăturile creștinești și de a munci în agrul, unde trimes sunt a face economie de mântuire. Din conștiința datorinții reese și scopul ce l-am avut în vedere, când m'am determinat a-mi publica această lucrare, ce apare în modestie și fără alte pretenții, decât în credința, că dintrânsa pot învăța multe, atât bătrânii cât tinerii, și atât preoții cât laicii”.

Revista noastră, numărul 5, cu datul București 15 Maiu 1905, a apărut cu următorul cuprins: Fericire, de Sofia Nădejde; Mântuirea, versuri de Maria Cunțan; Din amintire, versuri de Varia; Plimbarea (după Schiller), de Maria Baiulescu; Din viața reginei noastre, de ...; Iubire glorioasă! versuri de Ana M. Holda; Pe malul apei, versuri de Varia; Cugetări de Spic; Glume, de Red.; Solorin, legendă de A. Tala-

șescu; Cronica literară, de I. G.; Martiri, roman de Constanța Hodoș; Două festivaluri, de Fortunio; Adorare, în amurg, versuri de Varia; Răspunsuri, de Redacție

Pentru tot ce privește redacția și administrația a se adresa doamnei *Constanța Hodoș*, București, Bulevardul Elisabeta.

ECONOMIE.

Arad, 13 Iunie

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

— Cota oficială pe ziua de 13 Iunie. —

Incheierea la 12 ore:

Grâu pe Octombrie 1905 (100 clgr.)	16.14—16.16
Secară pe Octombrie	13.10—13.12
Orz pe Octombrie	11.24—11.26
Cucuruz pe Iulie	15.06—15.08
Cucuruz nou 1906	11.20—11.22

Incheierea la 5 ore:

Grâu pe Octombrie 1905	16.16—16.18
Secară pe	13.08—13.10
Ovas pe Octombrie	11.26—11.28
Cucuruz pe Iulie	15.00—14.02
Cucuruz nou 1906	11.20—11.22

Piața din Arad.

S'au vândut: (100 klg.)

580—650 măt metrică grâu cor.	17.00—17.40
320—340 ” ” cucuruz ”	15.10—15.30
Semnare nominală secară:	14.68—14.70
” ” orz:	14.60—14.80
” ” ovas:	13.60—13.80

Bursa de bucate din Timișoara.

Grâu: 70—100 klg.	Cor.	16.20—16.30
” 80— ”	”	16.30—16.40
Secară: 100 ”	”	14.00—14.10
Orz: ”	”	13.80—14.00
Ovas mercantil 100 klg.	”	13.30—13.40
” cernut ”	”	13.30—13.40
Cucuruz vechiu ”	”	14.80—15.00
” nou ”	”	14.80—15.00

Prețul alcoolului în Arad.

Alcool rafinat în mare	cor.	158.—
” ” mic	”	160.—
” brut în mare	”	156.—
” ” mic	”	158.—

Tirgul de porci din Kőbánya.

De prima calitate ungară: Bătrâni grei părechea în greutate peste 400 chlg. 134—135 fil.; bătrâni mijlocii, părechea în greutate 300—400 chlg. — fil.; tineri grei în greutate peste 320 chlg. 142—143 fil.; Calitate sârbească: grei, părechea peste 260 klg. 143—144 fil.; mijlocii părechea 240—260 chlg. greutate 138—139 fil. Ușori până la 240 kgr. 140—141 fil.

Redactor responsabil: Sever Boen.

Editor-proprietar: George Nichia.

Se caută
un cand. de avocat
cu praxă (din 15 Iunie).

Reflectanții să se adreseze la **Dr. Sever Ispravnic**, avocat Arad, comunicând și condițiunile.

DOCTORUL ALEX. M. POP

specialist în medicina internă;
consultă zilnic dela 8—12 a.m.
și dela 3—6 p. m. — în

BAILE HERCULANE
(HERCULESFURDÓ)

Spiteria lui Vojtek Kálmán „a Magyar Koronához“

Recomandă specialitățile felurite din magazin și admirabilele sale bandage și diferite preparații, ca:

Cremă de lacrimioare: preparat superb, delatură pistru, sgrabunțe, spuse, sbircituri și necurătenii de pe față. Flacon 1 cor.

Spapun de cremă de lacrimioare: articol colonial care combinat cu crema, rumenește și susține frumusețea feței. Buc. 70 fil.

Fudră de lacrimioare: pregătită din materii cu totul nesticăcioase — care împrumută feții o culoare foarte plăcută fără ca să se poată vedea. O cutie, 1 cor. 20 fileri.

Praful de dinți a lui Dr. Kabdebó: ajută frumusețea dinților foarte și în urma compoziției bune nu atacă smalțul dinților. O cutie 1 cor. 60 fileri.

Fluid stomatic Salicyl: folosește mult la întărirea gingiilor, alungă mirosul neplăcut al gurei și împiedecă stricarea dinților.

Preparatele se capătă totdeauna proaspete — la **Spiteria lui Vojtek Kálmán „a Magyar Koronához“** colțul dela **Andrássy-tér și Petőfi-u. Arad.**

Cu toată stima aduc la cunoștința onorabilului public că atelierul de

fotografie și pictură

a lui **Klapok Alajos** (palatul Minorților) care de 16 ani se bucură de cea mai bună reputație l'am luat eu.

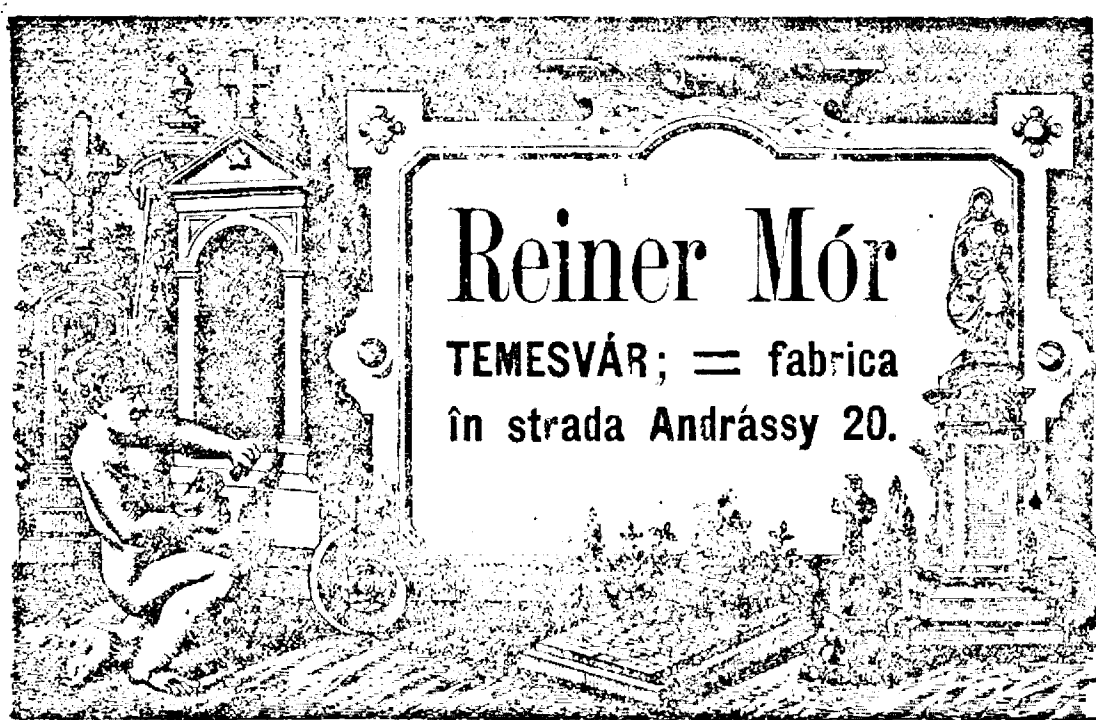
Când aduc această la cunoștința onorabilului public și îl rog a mă scuză, mă provoc la experiențele mele de ani întregi că țigăte în cele mai mari ateliere din Budapesta și străinătate, apoi la succesul conducerii mele de 1 1/2 an a atelierului, în care calitate mi-sa dat ocazie a câștiga încrederea și aprecierea publicului arădan.

Cu privire la bogatul aranjament al magaziei, voi conduce atelierul un timp oare care sub firma veche.

Mă voi nisui să satisfac într-o toate, pretențiile mult onorabilului public.

Totodată aduc la cunoștința funcționarilor și membrilor reuniunilor, că atât comanda din partea lor, cât și a membrilor familiei lor vor avea favorul de 20%. Privatierilor asemenea le stau la dispoziție cu prețurile cele mai moderate.

Cu deosebită stimă
KALLAP GÉZA.

Intemeiată în anul 1897. Premiată în Vörösmarty 1902.

Recomandă depositul său bogat asortat cu pietrii mormintale de producție proprie. Pentru cei jalnici precum și neguțătorii prețurile cele mai reduse

Important pentru toți!

Am onoarea a aduce la cunoștința onorabilului public că mi-a succes să cumpăr cu bani gata întreg bogatul meu asortiment de haine pentru bărbați și copii, stofele cele mai fine de Bege, linter și stofe de spălat pe garanță că își păstrează culoarea. Rog dar pe onorabilul public să-mi cerceteze prăvălia, cât de curând, — iar eu, garantez că cu prețurile dela mine va economisi ori-când — 25 la sută!

Nou! Pardesii pentru preoți „Saguna“ numai la mine se găsesc! **inon**

Pardesiuri de linter Mare magazin de mantale de — pentru preoți. — praf din saten și pânză de in.

Comandele din provincie se efectuează în grabă și conștientios.

Costume pentru copii de spălat linter și din stofa camgarn de bége. o o Fasoanele cele mai draguțe.

Cu stimă **Moskowitz Zs.**

o ARAD, edificiul teatrului o

Telefon Nr. 584.

Desfacere generală de prăvălie

!!! cu îngăduință. !!!

— Aduc la cunoștința onorabilului public, că cu începerea zilei de astăzi vînd cu prețuri cât se poate de moderate asortimentul meu de

stofe de lână, pânză, cretoane, batisturi franceze și delene

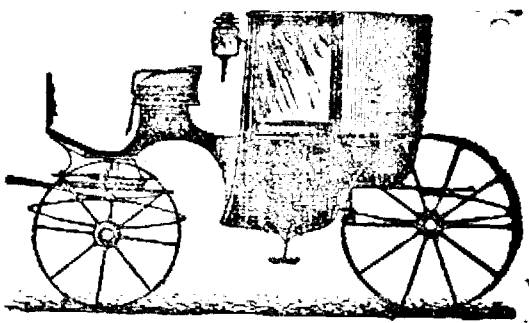
precum și tot felul de articoli de categoria aceasta.

Cu stimă:

Löwy Ármin jun.

Piața Libertății No. 1.

Prețuri ieftine și solide!

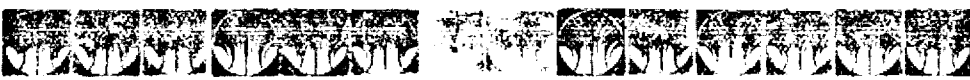
Sors
Péter

Atelier pentru fabricarea de trăsuri

Temesvár-Gyárváros,
Három király-uteza.

Recomandă publicului tot felul de **trăsuri nouă**
precum și: pregătirea de rețele pentru nisip, fetoni și care
cu prețuri foarte eftine.

Trăsuri vechi se repară imediat și eftin.

POMPE DE VIN

reg. ung. priv. și țevi de gumi calitatea cea mai bună.

Din cilindrul pompei se scurge vinul până la cel din urmă strop, iar sămburii de struguri, coaja și alte părți necurate se îndepărtează numai de cât, prin asta pompa nu se strică și nici vinul nu se poate strica. Pentru funcționarea pompei se dă o garanță pe 3 ani (reparație gratuită).

PUMPE DE FOC 258

cu ventiluri rotunde. Pentru comune foarte potrivite, de oare ce a întrebuintarea de apă nesipoasă ori murdară nu abzie serviciul. Pentru funcționarea regulată a mașinei se primește garanție pe 3 ani (reparare gratuită). Șurube potrivite unitare și țevi de cânepă din launtru captușite cu gumi cu prețurile cele mai ieftine.

Fântâni cu țevile trebuincioase în preț de fabrică.

HÖNIG OTTO

fabricator de pompe reg. ung. priv.

Arad, Rákóczy-utca 27.

Stropitori de vie se primesc spre reparare.

Deposit de mobile eftine.

Nu te feri de osteneala, ci de voești să cumperi eftin mobile tapetate, precum și vese, privește

magazinul de mobile al **FRĂȚILOR WEISZBERGER**

în Arad. — Karolina-uteza.

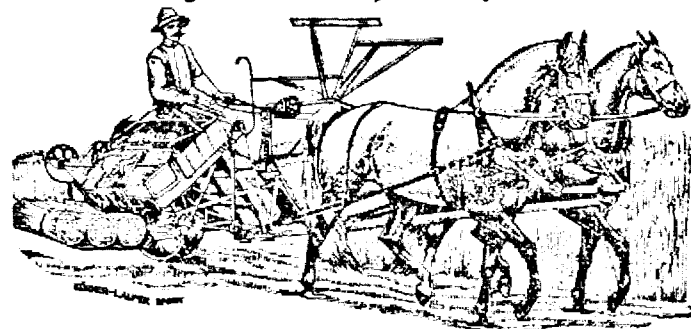
unde cu prețuri de minune de eftine capeți obiecte ce cad în branșa asta dela cel mai simplu până la cel mai fin.

Orice concurență e eschisă!

Cu stima: **FRĂȚII WEISZBERGER**

Carol Drössler

fabrica priv. ces. și reg. de mașini agronomice
Budapesta, VI., Váci-körút 59.

Liferează:
Automobile,
locomobile,
asortimente complete pentru mașini de imblătit, asortimente pentru pluguri cu aburi, „Milwaukee”

mașini de cosit, de secerat și legat snopi, construcția cea mai nouă, mașini de sămănat „Rákóczy Drill” și orice alte mașini executate solid și trainic.

Conspect pentru prețuri și articole se trimite gratis la cerere. 290

Rog pe oricine să bine-volască a se convinge ce bine și ce ieftin își poate procura de la mine orice orologiu și giuvaericele din argint și aur curat de 14 carate

ARAD, Piața Libertății
lângă edificiul teatrului vechiu

Igaz Sándor

ciasornicar și giuvaerghiu.

INSTITUTUL LUI LÖWY

pentru împrumut de **SACI** și strae

recomandă marele magazin de saci și strae bune în orice mărime. Serviciu prompt și conștientios. — Prețuri foarte ieftine.

Cel mai bun loc pentru saci și strae bune!

CARTOFI PRIMA cu vagonul pentru cula și sămă

Löwy Zsigmond

— Temesvár gyárváros, Fő-utca 33. sz. —